

Πιπίνα Δ. Έλλη

Αθάλευτη

Παρουσία

ποίηση

Σύδνεϋ 2010

Πιπίνα Δ. Έλλη (Elles)

Αθάλευτη

Παρουσία

Ασάλευτη Παρουσία

Ποίηση

Copyright: Πιπίνα Δ. Έλλη (Elles)

Σημείωμα της συγγραφέα:

Το ποίημα αυτό γράφτηκε στις 21/4/2010 στο Σόδνεϋ.

Το έναυσμα για τη δημιουργία του δόθηκε από την Marina Abramovic την Σέρβα καλλιτέχνη, που οι ζωντανές παραστάσεις της με άλλους ή solo, αποτελούν πρωτοποριακό παράγοντα στον κόσμο της Καλλιτεχνίας.

Η πρόσφατη δουλειά της στο MoMa (Museum of Modern Art, in 11 West 53 Street, New York) κατά την περίοδο Μάρτιο 14 - μέχρι Μάιο 31, 2010, με τον τίτλο: *The Artist is Present*, αποτέλεσε το μεγαλύτερο διάστημα παρουσίας solo παράστασης της καλλιτέχνης.

Η επιμέλεια της έκδοσης του ποιήματος

Ασάλευτη Παρουσία

έγινε από την συγγραφέα.

ISBN 978 0 9804894 8 4

Στους ανιχνευτές της ψυχής

Ασάλευτη Παρουσία

σε ξύλινη καρέκλα καρφωμένη
άμεμπτο πρόσωπο, αυστηρό
κι αδρές γραμμές να ζωγραφίζουν
μάτια, μύτη, χείλια.

Η λάμψη του ματιού φτάνει από το έρεβος
Και μόνο το αναπόφευκτο παίξιμο
βλεφάρων
επιβεβαιώνει τη ζωή.

Συμμετέχω σε παιχνίδι παράλογης
παράστασης.

Πλησιάζω, κάθομαι στην απέναντι
καρέκλα.

«Σε σένα μιλάω *γυναίκα*:

τελικά είσαι πέρα για πέρα αληθινή

δεν είσαι κούκλα κέρινη

καθισμένη σε σανίδι...

Ποθούσα συμμετοχή στο παιχνίδι

της Τέχνης σου

να μεταλάβω από την «παράλογη»

εμπειρία σου

να συμμεριστώ τα επώδυνα συναισθήματά
σου:

ανθρώπου καρφωμένου εκούσια

σε καρέκλα!

Καρφώνω τα μάτια στα μάτια σου

που καρφωμένα στα δικά μου

δεισοδύουν αδιάντροπα μέσα μου...
με κάνουν να νιώθω
ότι πλέω εντός τους
με την άνεση του άβουλου.
Πλανιέμαι στην επιφάνειά σου
χωρίς να συλλαμβάνω το ποιόν σου
ανιχνεύω το πρόσωπό σου
για μαρτυρίες του πάθους σου
επισκοπώ το σώμα σου γι' αδυναμίες
ταλαιπωρώ το μάτι ερευνώντας
για ρωγμές όπου πέφτει το βλέμμα
εξαιτίας της υπεράνθρωπης ακινησίας
Σε θαυμάζω γι αυτό που κάνεις
Γι αυτό που είσαι!»

«Άκου φίλε;,
αν και αποφάσισα συμμετοχή
στην περίεργη παράσταση
όχι μόνο από θαυμασμό
αλλά και για συγκριτικούς λόγους
ομολογώ
ότι πανικοβάλλομαι, ιδρώνω...
ότι επιστρατεύω τις δυνάμεις μου
για να μη προδοθώ
και δε θα προδοθώ!
Δεν ανέχομαι την ήττα
πόσο μάλλον μία γρήγορη.
Κι αν ίσως δεν αντέξω
στην ασάλευτη παρουσία
της φημισμένης καλλιτέχνης

κι αν νιώθω μικρότερος μπροστά της
αντέχω όμως τη ματιά της
όταν διαπερνά τη δική μου.
Σκέφτομαι διαρκώς κάτι.
Αναρωτιέμαι
«τι άραγε σκέφτεται;
της αρέσω... ή με σιχάινεται;
Μήπως θέλει να με βρίσει...
ή ίσως και να με φτύσει;
Ίσως... και να με φαντάζεται γυμνό
ίσως ακόμη ότι κάνει έρωτα μαζί μου...
Λες να φοβάται που τολμώ
και αντιμετωπίζω το πάγωμά της;
Ίσως όμως και να με περιφρονεί
για την δεδομένη αδυναμία μου

-μαθητευόμενου στη σκληρή γραμμή της
Τέχνης της-

ν' αντέξω στο ασάλευτο μάτι της

στο ασάλευτο κορμί της

όπως ορίζει η ασάλευτη ψυχή της.

Ποιος να το ξέρει;

Ίσως, μέσα της, να προκάλεσα

μια ανήκουστη τρικυμία

-ποιος μπορεί να το ξέρει;-

που όμως καμουφλάρεται

με μαεστρία... αρτιστική!»

Φίλε θεατή, λάτρη της τολμηρής Τέχνης

τολμώ να συναγωνιστώ

με μία *diva of the art!*

Ίσως και να είναι ανήκουστη
η απαίτηση χαμερπούς teenager... δηλαδή
εμού!

Ξέρε το πως το κάνω από αγάπη
για την Τέχνη
-παρόμοια όπως η Ασάλευτη Παρουσία-
όπου ανθρώπινα σώματα
το δικό μου... το δικό της...
εμπλέκονται σε απάνθρωπο πείραμα,
τελικά!

«Πες κάτι φίλη...
πες κάτι με τα μάτια
με τα χείλια
με τα χέρια...

με ένα νεύμα διακριτικό...

πες κάτι... θετικό!

Αχ... δεν κυλάει η ώρα!

Τι τα θέλεις όλα αυτά;

Τι τα θέλω όλα αυτά;»

«Δε σε δίδαξε τίποτα

ο παππούς σου ο Προμηθέας;

Όλα είναι ένα μούδιασμα

που σαν το υιοθετήσεις

μπορεί και να αποδημήσεις

στον ύπνο τον μακάριο...

Κι αν δεν πιαστώ σήμερα εδώ με κάποιον

-της χθαμαλής περιωπής σου...-

θα έχω σπάσει ένα νέο ρεκόρ

στο Book of Guinness, finally!

Το νιώθω...

το μούδιασμα ετούτο διαφέρει...

επιβάλλεται σαν το οξυγόνο

που απαραίτητο κυκλοφορεί μέσα μου.

Ταξιδεύει στα κανάλια του εγκέφαλου

διενεργεί τα αδρανή ηλεκτρόδιά του

που στη συνέχεια δονούν τη συνείδησή μου

επιταχύνουν την καρδιά μου

δοκιμάζουν την ψυχή μου!

Γεννούν μία εκκωφαντική άποψη:

Ασάλευτη Παρουσία, Ασάλευτη ψυχή

Ασάλευτο θήλυ!

Αυτό επιδιώκω

και αυτό είμαι στην τελική!»

Ω! μα είσαι αδυσώπητα σκληρή!
Με τσακίζει η αινιγματική ακινησία σου
το αδρό -και όμως γλυκό- πρόσωπό σου
η χαλύβδινη θέλησή σου...
Πώς πονάς την ψυχή μου!
Γυναίκα, με ξαφνιάζεις!
Πού τη βρήκες τη δύναμη
βράχου ασάλευτου
καρφωμένου σε ξύλινη τιμωρία
Προμηθέας απόφασης και ανοχής πόνου;
Και οι ανθρώπινες ανάγκες σου τελικά;
Ή μήπως και απουσιάζουν
από το ασάλευτο σώμα σου;

Έχω υπόψη μου, κάποιες πιθανές διεξόδους,
τελικά...

Αγωνιώ... Δες με!

Δεν μπορώ να φανταστώ τη στιγμή
που θα σπάσει η τρομερή ακινησία σου!

Φαντάζομαι... ότι σηκώνομαι...

ότι αποφασιστικά ξεκολλώ τα μάτια μου
απ' τα δικά σου, τα φοβερά.

Μέδουσα... δε θέλω να πετρωθώ

και μα τω Θεώ, δε θα σε κοιτάξω άλλη φορά

παρα θα τρέξω προς τη σωτηρία μου

προς το ανώνυμο πλήθος

που χάζει πίσω από τη λευκή γραμμή

κάποιοι καθισμένοι σταυροπόδι

κι άλλοι όρθιοι

πάντα από αγάπη για την Τέχνη!

Φαντάζομαι ότι το κάνω...

ότι απομακρύνομαι με αργό βηματισμό...

Κι όμως ακόμα φοβάμαι

να αποκαλύψω την αδυναμία μου:

‘ότι αδυνατώ να σε μιμηθώ!’

Κι ακόμα προσπαθώ να συνειδητοποιήσω

τη θυσία σου στο βωμό της υποβολής!

Φαντάζομαι...

πως τρέχω μακριά σου υπεράνθρωπε

έτσι, για να παύω

να συγκρίνομαι μαζί σου!

Φαντάζομαι ότι φεύγω

από τον κύκλο σου, της τρέλας
από το πάγωμα του κορμιού σου
κυρία της ασάλευτης παρουσίας
της ασάλευτης ψυχής!
Ομολογώ πως δεν αντέχω...
Και όμως είπα
πως δεν καταδέχομαι την ήττα!
Αδυναμία και πόνος
φουρτουνιάζουν τα μέσα μου!
Πρέπει να ξεπεράσω
τη δοκιμασία της σύγκρισης
τη φοβία της κατωτερότητας
που απόκτησα
καθισμένος απέναντί σου.
Ασπάζομαι την ιεροσύνη της θέλησής σου

να δοκιμάζεις τις αντοχές σου
να τις συγκρίνεις με τις αντίστοιχες
των συνανθρώπων σου!
Όμως, πρόκειται για φριχτή δοκιμασία
και φριχτότερη η ήττα του απέναντί σου!
Αναγνωρίζω τη συνέπεια
της θυσίας σου
δεν αμφιβάλλω για τις πληγές
του σώματός σου
του καρφωμένου στην αποφασιστικότητα
και ανησυχώ για τον εαυτό μου:
πόσο μικρή είναι η γνώση μου
στο παιχνίδι της παράτολμης τόλμης!

Όταν σε πρωτοαντίκρισα, είπα:

«Εντάξει, κάθεται ακίνητη

θα καθίσω κι εγώ απέναντί της

όπως επιβάλλεται από τους κανόνες

του συγκρητισμού

και θα τη μιμηθώ

θα την κοιτάξω κατάματα

κι εκείνη εμένα.

Θα τρεμοπαίζουν τα βλέφαρά μου, μονάχα

όπως κι εκείνης...

Θα αναπνέω ειρηνικά στο ρυθμό

της αναπνοής της

θα καθίσω άνετα στην ξύλινη καρέκλα

όμοια μ' εκείνη

θα καρφωθώ ακίνητος

και στην ίδια πόζα, πάντα
όπως εκείνη!»

Κάθισα λοιπόν
κι ακολούθησα όλα όσα είχα παρατηρήσει
και είχα ταχτεί να κάνω...

Κι άρχισε ο Νους να δουλεύει εντατικά
και παρά τη φαινομενική ακινησία...

και η λογική να αντιδρά και να ζητά
αιτιολογίες για τη στασιμότητά μου!

«Κουνήσου επιτέλους... να μην πάθεις!»

με διέταξε, και η καρδιά μου χτύπησε
άτακτα!

Αρχίσανε τα χέρια να παγώνουν

τα πόδια να μουδιάζουν

τα οπίσθια να νιώθουν βελονιές
και όλο μου το σώμα...
να αρρωσταίνει...
Με είδα... όμοια μ' εσένα...
ωστόσο στα αεικίνητα μάτια σου
διάβασα, θαρρώ, την περιφρόνηση.
Ένωθες το τέλος μου
πολύ πριν από μένα, ασάλευτη κυρία
κι όμως φαινόμεσταν όμοιοι:
δύο κορμιά, καρφωμένα
σε δύο ξύλινες καρέκλες
κι ανάμεσά μας όριο διαφοροποίησης:
ένα ξύλινο, τετράγωνο τραπέζι!
Όχι, δεν ήταν το ξύλινο τραπέζι
που μας χώριζε

παρά η άκαμπτη θέλησή σου
να επικρατήσεις των ανθρωπίνων limits!

Δεν ένιωθα πόνους τώρα πια
τα μουδιάσματα είχαν απαλειφθεί
οι βελονιές είχαν αφανιστεί
το άγχος μου είχε σβηστεί
η κούρασή μου είχε γίνει νοσταλγία!
Σε κοιτάξα. Κάτι περίμενα... μάταια!
Τα χέρια μου έτρεμαν ξαφνικά.
Δεν υπήρχε η παραμικρή υποψία σύσπασης
στο πρόσωπό σου
στα αεικίνητα μάτια σου
τα βλέφαρά σου μόνο έπαιζαν
να μου θυμίζουν πως είσαι ζωντανή.

Με καρφίτωμένο ακόμη το Νου,
σε κοιτάζα μαγνητισμένος
με καρφωμένο το μάτι στα δικά σου...

Σε ανύποπτο χρόνο...

... άρχισα να χάνομαι...

Σε είδα ξάφνου να ξεκολλάς
άυλο δίδυμο του κορμιού σου
να αιωρείσαι

πάνω από το ακίνητο σώμα σου

να απλώνεσαι σε όλο το χώρο.

Σε παρακολούθησα ψυχή μου
κρατώντας πάντα τα γήινα μάτια μου
στα δικά σου...

Με κοιτάζεις... σε κοιτάζα

ὥσπου ἀρχισα να ανυψώνομαι
ἀυλη μίμηση του γήινου σώματός μου
ὁμοιου του δικού σου...
πάντα στην ξύλινη καρέκλα.
Εγὼ ἀυλη ὑπαρξη...
αιρούμενη πάνωθὲ μου
κι εσὺ ἀπέναντί μου
να μη μ' αφήνεις ἀπὸ τα μάτια σου.
Παραξενεμένος σε εἶδα να με χειροκροτεῖς!
Ἐνωσα ἀγαλλίαση, περηφάνια...
Κοίταξα τις δύο καρέκλες
πάντα κατειλημμένες
ἀπὸ τα αεικίνητα σώματά μας
το δικό σου... το δικό μου...
Εσὺ... ὁμως δεν λάθεψες με τη ματιά σου

όπως εγώ!

Δεν έχεις άραγε καρδιά

δε νιώθεις οίκτο

για τον νεοσύλλεκτο στρατευμένο

της Τέχνης;

Το άυλο δίδυμό σου είχε χαθεί

είχε επιστρέψει στη βάση του...

Κι ενώ κάποιοι σήκωσαν το σώμα μου

εγώ το άυλο δίδυμό του, το ακολούθησα...

Άκουσα φωνές άγχους:

«δες την, παραμένει ακίνητη, αλύγιστη!

Και για πολλές εκατοντάδες ώρες, ακόμη...

λένε!

Πόσοι άραγε θα αντιπαραβάλλουν
την αντοχή τους με τη δική της;»

Ξάφνου αφυπνίστηκα!

Είχα επανέλθει στο σώμα μου!

Ζωντάνευα...

Μια αστραπή διέσχισε το Νου!

Είχα ανακαλύψει το μυστικό σου, τελικά...

Έμενε τώρα να διαπιστώσω τις συνέπειες

της απόφασής σου:

να εκπροσωπήσεις τη μαρτυρική ακινησία

να αποβείς μάρτυρας

της *Ασάλευτης Παρουσίας!*

«Μια μύγα!

Μια μύγα θανατηφόρα!» ψιθύρισαν

«...σε πτήση αλλοπαρμένη» αλάλιασαν.

«Μία λύση... μύγα σωτηρίας...»

«σε πτήση διάλυσης...»

«μύγα εγκλήματος!»

«πτήση αλλότρια του πλήθους»

«μύγα αλλότρια ήθους»

«μύγα αλλότρια πάθους»

«μύγα κατάλυσης του πάθους»

«πτήση δοκιμασίας»

«πτήση απελπισίας!..»

Μια μύγα τέλος, με όλα τα τρωτά της
και με τα άπειρα μικρόβιά της!
Αδαής χορεύει δίπλα στα ρουθούνια σου
βιάζεται να γευτεί τα ματόκλαδά σου
επισκέπτεται το πηγούνι σου
γαργαλά τα μάγουλά σου
περπατά αδέξια πάνω
στις αεικίνητες παλάμες σου!
Μα είσαι νεκρή ... εντελώς νεκρή
έτσι δοσμένη απόλυτα
στο προμηθεϊκό πάθος
θεληματικά επιβεβλημένο
από πίστη στην άριστη απόδοση ρόλου
σε υπέρ παράσταση, αντάξια της ζωής.

Η μύγα ενοχλημένη
από την αδιαφορία σου
από την απαθή ακινησία σου
από την πρωτάκουστη αναισθησία σου
συνεχίζει ακάθεκτη
θέλει να σε νικήσει!
«Κοίταξε! Φεύγει απαυδισμένη...
Το άντεξε, το νίκησε το έντομο!
Ω, μα είναι αλήθεια θαύμα!»

Το πλήθος φρίττει, απορεί,
θαυμάζει και ζηλεύει
μουρμουρίζει, θαρρείς και κρυφά σε αυτί
από επιφυλακτικότητα ίσως
ή από ευλάβεια, φόβο, πίστη ή πάθος!

«τι μέλλει συμβεί;» «μα είναι τέρας!»

«μισώ την αυτοκυριαρχία της!»

«μισώ τη δύναμή της!»

«μακάρι να της έμοιαζα!»

«μακάρι να μπορούσα να αυτό-
επιβάλλομαι!»

«νομίζεις ότι είναι normal;»

«μήπως μας δουλεύουνε;»

«μήπως είναι κέρινη τελικά;»

«μήπως είναι ηλεκτρονικά

τα μάτια της... τα βλέφαρά της;»

«Όλα μπορούν να γίνουν τώρα πια!»

« Ξέρεις; Θέλω να την αγγίξω

για να πειστώ τελικά!»

«Αν δεν την αγγίξω,

θα πιστέψω ότι είναι παιχνίδι πειθούς!»

« Ε... Ναι... Είμαστε αδαείς!»

«Νομίζω πως είναι νεκρή τελικά!»

«Ω, κοίταξε, η μύγα γύρισε πάλι!»

«Είναι γνωστή η επιμονή της...»

«Λες και θέλει να βεβαιωθεί για κάτι

σα να χρειάζεται αποδείξεις

κάποιου είδους τώρα

ζουζουνίζει στο αριστερό αυτί της».

«Κοίτα να δεις!

Δεν κουνιέται καν!»

«Ναι δεν κουνιέται!»

«Αυτό είναι λοιπόν!»

«Είναι νεκρή, φίλε!

Βάζεις στοιχημα;»

Ο πανικός είναι πόνος!

Η μύγα απορεί με τη σειρά της.

Κάθεται ήσυχη στο βλέφαρό της...

Εκείνο κλείνει ξαφνικά

και η μύγα πετάει!

«Και τη μύγα ακόμα, την παιδεύει!»

«Μα... η μύγα δεν χρειάζεται παιδεία!»

«Και όμως η ασάλευτη παρουσία διδάσκει!»

«Υποθέτω!»

Μία νεαρή αποσπάται εκούσια

από το πλήθος των θεατών...

προχωρεί ανήσυχη προς το άδειο κάθισμα!

Κάθεται απέναντι από την ασάλευτη κυρία

όπως ο προηγούμενος
(δηλαδή εγώ... που τα παρακολουθώ όλα
από την πολυθρόνα μου στην καφετέρια
αυτή τη φορά, πίνοντας έναν καφέ
και δοξάζοντας τον Κύριο
για την ακεραιότητά μου τελικά)
κάθεται ήσυχα, παίρνει την ίδια πόζα
όμοια με την αεικίνητη κυρία
της παράστασης.
Κοιτάζονται με την ίδια πάντα άνεση...
-σα να κοιτάζονταν από πάντα
στον αιώνα, πριν, και στο μέλλον!
Η νεαρή κυρία κάθεται... και κάθεται...
Με ξεπέρασε μα τω θεώ!
Θυμώνω!

Κάτι συμβαίνει εδώ!

Έχει ρουφήξει θαρρείς την ψυχή της
η ασάλευτη.

Περνά η ώρα... περνούν οι ώρες...

φτάνει η ώρα να κλείσουν οι θύρες...

και οι Art Lovers

παρακολουθούν μαγνητισμένοι.

«Τι θα γίνει επιτέλους;»

«δεν κουνιούνται καθόλου ετούτες εδώ!»

«Έγιναν αγάλματα!»

«Νομίζω πως οι ψυχές τους τις

εγκατέλειψαν!»

«Δες τες τώρα πια...

Αιωρούνται πάνω από τα σώματά τους!»

«Χωρίς νερό τόσες ώρες... εξατμίστηκαν
τελικά!»

Οι τριγύρω στρώνονται για τα καλά στο
δάπεδο...

αγωνιούν... ψάχνουν εαυτούς και
αλλήλους!

Κάποιοι κλαίνε σιγανά...

Πρόκειται για είδος Αποκάλυψης, τελικά;

Ξαφνικά η νέα αφήνει τη μαρτυρική
καρέκλα της.

Προχωρεί τρικλίζοντας

προς τους λιγοστούς παρόντες.

Πέφτει... και οι άνθρωποι γύρω της

την κοιτάζουν παραξενεμένοι:

Είναι άραγε ζωντανή;

Να την αγγίξουν... να μην την αγγίξουν...
Πριν ακόμη τη σηκώσουν από την αίθουσα
ο φύλακας ανακοινώνει επισήμως:
«Πρώτο θύμα της Ασάλευτης Καλλιτέχνης
μία νεαρά είκοσι χρονών!»
Τι τολμηρή νέα; Ή μήπως ηλίθια τελικά;
Θεέ μου, τι θα γίνει
αν συμβούν κι άλλα παρόμοια;
Το θέαμα είναι εξοντωτικό!
Πρέπει να σταματήσει!
Ναι, πρέπει.
«Σταματήστε επιτέλους!»
σπαράζει μία γυναίκα
πριν ξεσπάσει σε λυγμούς!

Η ασάλευτη γυναίκα παραμένει...

ασάλευτη!

Η αίθουσα αδειάζει

αλλά εκείνη δε σηκώνεται

ούτε καν κουνιέται!

Ο φύλακας πλησιάζει

δείχνοντας το ρολόι του:

«μαντάμ! μαντάμ!»

Η ασάλευτη ψυχή απαντά

σαν από το υπερπέραν:

«Φώναξε το ασθενοφόρο!..

Πες πώς... πες τους

πως πέθανα...

πως είμαι νεκρή!..

Ναι... πως είμαι νεκρή!..

Είμαι νεκρή!..

Είμαι νεκρή!..

Νεκρή!....»

τέλος

Η συγγραφέας Πιπίνα Δ. Ιωσηφίδου-Elles

email pipinaelles@hotmail.com

Η Πιπίνα Δ. Ιωσηφίδου-Elles,

*η συγγραφέας του έργου, ζει και γράφει στο Σύδνεϋ. Αυτό το βιβλίο είναι το ένα από τα δύο τελευταία που δημοσιεύτηκαν μαζί το 2010 στο Σύδνεϋ (το άλλο είναι το βιβλίο της, *Θέατρο 2010: 1.Μια τρύπα στον Τοίχο, 2.Ασύστολοι Άνεμοι*) και συμπεριλαμβάνονται στον κατάλογο των έργων της που με ποικίλο περιεχόμενο (μελέτη, ποίηση (δύο στην αγγλική, κάποια στην ελληνική και αγγλική), θέατρο, παιδικό μυθιστόρημα και ποίηση, παραμύθια (ένα στην αγγλική), μυθιστόρημα, νουβέλα), ξεκινούν από το 1994 ως τις μέρες μας.*